

Introductie Drie massagraven voor de Nederlandse kust

Deze les gaat over een scheepsramp in de Eerste Wereldoorlog en wat er daarna gebeurde met de wrakken. Tijdens de introductie leer je al iets over scheepswrakken en over de Eerste Wereldoorlog. Daarna ben je klaar om te duiken in de geschiedenis van de 15 jarige Duncan en zijn avontuur op de Aboukir.

Scheepswrakken

In de Noordzee liggen tienduizenden scheepswrakken en ieder wrak is bijzonder. Waarom zijn de schepen gezonken? Oorlog? Brand? Een aanvaring? Elk gezonken schip heeft zijn eigen verhaal. Soms kunnen de opvarenden op tijd worden gered, maar er verdrinken ook mensen.

Als een wrak niet in de weg ligt voor het scheepvaartverkeer en blijft liggen op de bodem van de zee, krijgt het een tweede leven. Ook al is het voor de mens verloren, voor het onderwaterleven biedt het nieuwe kansen. Een gezonken schip is namelijk een uitstekende schuil- en paaiplaats voor veel zeedieren waar ze bovendien veel te eten kunnen vinden.

Opdracht De Eerste Wereldoorlog

Vul het feitenoverzicht hieronder aan, gebruik daarbij de tekst 'De Eerste Wereldoorlog op hoofdlijnen'.

1. De Eerste Wereldoorlog startte op (datum), doordat aan de oorlog verklaarde.

2. Schrijf hieronder alle landen op die bij de oorlog betrokken waren, de bondgenoten bij elkaar.

3. Tijdens de Eerste Wereldoorlog komen in totaal mensen om.

4. De Eerste Wereldoorlog eindigt op (datum) met een wapenstilstand.

De Eerste Wereldoorlog op hoofdlijnen

De aanleiding voor de Eerste Wereldoorlog was de moord op aartshertog Frans Ferdinand, de troonopvolger van Oostenrijk-Hongarije tijdens een bezoek aan Sarajevo, Bosnië. Hij maakt een rondrit tot Gavrilo Princip uit het publiek opduikt en hem en zijn vrouw Sophie doodschiet.

Na de moord stelt Oostenrijk-Hongarije allerlei eisen aan Koninkrijk Servië, waaraan het land helemaal niet wil voldoen en Servië besluit zijn leger klaar te maken. Ook Oostenrijk-Hongarije doet dit en op 28 juli 1914, precies een maand na de moordaanslag, verklaart het land Servië de oorlog.

Rusland steunt Servië en lijkt tussenbeide te komen, waardoor Duitsland (een vriend van Oostenrijk-Hongarije) op 1 augustus de oorlog aan Rusland verklaart. Frankrijk heeft echter een verbond met Rusland en gaat zich ook met de zaak bemoeien. Duitsland verklaart ook Frankrijk de oorlog.

Frankrijk zet al zijn soldaten bij de grens van Duitsland en Frankrijk. Duitsland bezet Luxemburg en valt op 4 augustus 1914 België binnen op weg naar Frankrijk. Daarop verklaart Engeland, dat een verbond heeft met België, weer de oorlog aan Duitsland. Later mengen zich ook andere landen, waaronder Italië, in de oorlog. Nederland blijft neutraal.

Pas in 1918 komt er een einde aan de Eerste Wereldoorlog doordat Frankrijk en Engeland versterking krijgen van de Verenigde Staten. Duitsland vraagt op 11 november 1918 om een wapenstilstand. In de vier jaar die de oorlog duurt, zijn ongeveer 10 miljoen soldaten gesneuveld.

Bron: vrij naar tekst op wikikids.nl

22 september 1914

Je gaat kijken naar een film van tien minuten over de grootste scheepsramp van de Noordzee. Deze vond plaats 22 zeemijl (40 km) uit de kust van Scheveningen.

'Het is 22 september 1914 en drie Britse kruisers, de HMS Aboukir, Hogue en Cressy, patrouilleren tussen Engeland en Nederland. De Eerste Wereldoorlog is zeven weken geleden begonnen. Aan boord zijn 2.300 bemanningsleden. Ze worden verrast door een nieuw en vernietigend wapen: de Duitse onderzeeboot (de U-boot). Door maar zes torpedo's kwamen 1.459 mannen en jongens in anderhalf uur tijd om het leven. Duncan Stubbs, 15 jaar oud, was één van hen. 100 jaar later duikt zijn achterachterneef Duncan Barrigan naar deze scheepswrakken om met eigen ogen te zien hoe de schepen er nu bij liggen. Tot zijn grote verbazing zijn de zeemansgraven nu een toevluchtsoord voor allerlei zeedieren.'

wat vind jij?

Vragen bij de film **Drie massagraven voor de Nederlandse kust**

1. Hoe oud was Duncan toen hij aan boord van de Aboukir kwam?

2. Hoeveel studenten van Duncan's school, het Britannia Royal Navy College in Dartmouth, vertrekken naar de oorlog?

- A 10
- B 150
- C 400

3. Wat was de belangrijkste taak van de HMS Aboukir, Hogue en Cressy?

4. Waardoor zonken de drie kruisers naar de bodem van de zee?

5. Wat gebeurde er met de wrakken tussen het zinken in 1914 en 2014?

6. Waarom wil Duncan in 2013, bijna 100 jaar na de ramp, duiken op de wrakken?

- A. hij wil wel eens duiken op de Noordzee
- B. in de films ziet het eruit als een plek vol leven en hij wil zelf wel eens gaan kijken
- C. hij hoopt zich zo in te kunnen leven in hoe het was voor Duncan Stubbs in 1914

7. Maak de puzzel.

↓

1.																			
2.																			
3.																			
4.																			
5.																			
6.																			
7.																			
8.																			

- 1. badplaats waar de 3 kruisers voor de kust liggen.
- 2. een bom die door een onderzeeër wordt afgevuurd.
- 3. de naam van Duncan's schip
- 4. land dat neutraal was in de Eerste Wereldoorlog
- 5. aan dit land verkochten de Britten de wrakken van de kruisers
- 6. een groot gevecht op zee en naam van een bordspel
- 7. het weghalen van wrakken
- 8. voor dit land vocht Duncan

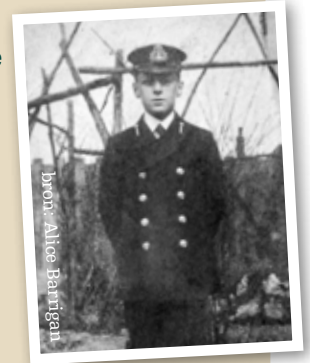
Doordenkers Drie massagraven voor de Nederlandse kust

Kind in de oorlog

Duncan was nog maar 15 jaar oud toen hij de oorlog in werd gestuurd. Zou jou dat eigenlijk ook kunnen gebeuren? Of mag je als 15 jarige in Nederland helemaal niet als soldaat ingezet worden? En hoe zit dat in andere landen?

- a. In 1989 werd het Internationale verdrag inzake de rechten van het kind in de Verenigde Naties afgesproken. Zoek uit welk artikel gaat over over kinderen in oorlog, bv op kinderrechten.nl. Schrijf het hieronder op:

Artikel

- b. *'Als het verdrag al had bestaan in 1914, had Engeland Duncan nooit naar zee mogen sturen.'* Is dit waar of niet waar?
 waar niet waar

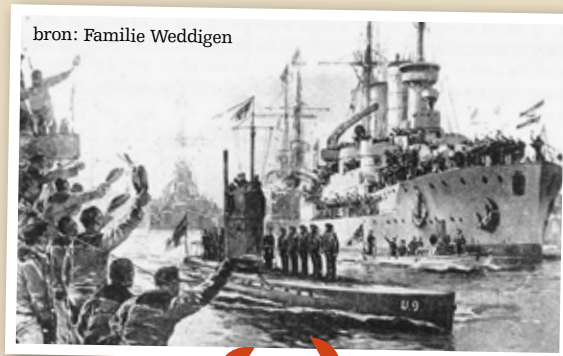
- c. Ook na de Eerste Wereldoorlog, zelfs nu nog, werden en worden jongeren ingezet bij oorlogen. Zoek een voorbeeld op van een jongen of meisje, niet ouder dan 18 jaar, die na de Eerste Wereldoorlog betrokken was bij een oorlog. Op internet, bijvoorbeeld via warchild.nl, kun je veel verhalen vinden, maar misschien weet je opa of oma wel een voorbeeld uit de Tweede Wereldoorlog. Of kent een oom of tante voorbeelden van de oorlog in Joegoslavië.

Maak een poster over zijn of haar leven. Zorg dat hier in ieder geval op staan: een naam (met een foto), wat ze hebben gedaan/wat hen is overkomen in de oorlog en hoe het daarna met hen is gegaan. Presenteer je poster aan de rest van de klas.

De U-boot

Stel je vervolgens voor dat jij in 1914 in die U9 zat. Beschrijf in ongeveer 200 woorden hoe er een dag voor je uitgezien kan hebben. Het mag op 22 september zijn, maar ook eerder of juist later. Gebruik de film en de U9 feiten om je goed in te kunnen leven.

Kun je je verhaal beter vertellen met tekeningen, maak dan een kort stripverhaal van 4 plaatjes over jouw dag.

U9 feiten

- 63 meter lang en nog geen 6 meter breed
- 2 torpedobuizen voor en 2 achter
- 2 grote machinekamers, 1 voor boven en 1 voor onder water
- kooien (slaapplekken) op maat voor pygmeeën
- emmers als toilet

Bron: Drie massagraven voor de Nederlandse kust, Henk van der Linden

